

Kávésok Lapja

XI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

14. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel:32-1-05.

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZEK MEG?

Július 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Július 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Augusztus 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér első részlete.

Augusztus 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni augusztus havi forgalmi és fényűzési adó-átalányukat.

Augusztus 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségeknek.

Ipari határvonalak

Évek során számtalanszor rámutattunk mindazokra a bajokra, amelyek iparunk boldogulását megnehezítik és nehézségeit fokozzák. Köteles őszinteséggel nemcsak azokat a nehézségeket soroltuk fel, amelyek a hatóságok eljárása és intézkedéseiből származnak, de azokat a hibákat is, amelyek magából az iparból, az iparúzóktól származnak.

Sokat írtunk a kávéipar aránytalan terheiről, a különböző adótételek hosszú sorozatáról, nem egyszer ostoroztuk az iparunkban lábrakapott dumpinget, amely az utolsó évek folyamán igen súlyosan éreztette hatását.

Most azonban egy olyan kérdéshez kell nyulnunk, amelyet hosszú éveken át kerültünk és ép a különböző érdekelte és rokon iparágakra való tekintettel nem akartunk szóvá tenni. Ez a *rokon iparágaknak immár tarthatatlanná vált versenye*, mely újabb fejlődésében vagy kinövésében, lassan lassan magáévá teszi és kisajátítja a kávéipar egész üzletkörét és versenyével lehetetlenné teszi boldogságunkat.

Elismerjük, hogy mindenkinek joga van a megélhetésre és boldogulásra, azonban ez csak addig és oly mértékben lehetséges, amíg mások existenciáját nem veszélyezteti.

A vendéglátó iparnak számos ága van, amelyek egymástól szigorúan el nem határolhatók, azonban a törvény hézagainak rendszeres kihasználása és a határok átlépése immár kockára teszi a mi existenciánkat is, minélfogva kénytelenek vagyunk ezekre a bajokra rámutatni, abban a reményben, hogy a már annyiszor említett és sürgetett szabályrendelet keretében azok orvoslására mód fog találatni.

Nem harcot akarunk tehát, hanem a bajok orvoslását és jogos érdekeink tekintetbe vételét.

Sorra vesszük tehát ezeket a dolgokat és igyekezzünk rámutatni azoknak iparunkkal való vonatkozásaira.

A *vendéglősipar* képviselője évek óta kifogásolja a kávéházak vendéglői üzemét. Nem akarjuk ezt a vitát feleleveníteni, tény azonban az, hogy a kávéház vendéglői üzemét a törvényben megszabott feltételek mellett szabályszerű iparendeléssel folytatja és teljes mértékben alkalmazkodik a törvény azon rendelkezéseire, hogy kettős iparendelélynél csak korlátozott italmérési engedély gyakorolható. De mit szólunk azoknak a vendéglőknek a gyakorlatához, amelyek vendéglői iparendélyük alapján teljes mértékben gyakorolják mindazokat a jogosítványokat, amelyeket a kávéházi iparendély megad és emellett természetesen korlátlan italmérést folytatnak. Ma már ott tartunk, hogy egyik-másik vendéglő több kávé ad el, mint némely kávéház, úgy hogy ez

Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *46-2-65, 35-0-16. Interurbán: 34-6-68.

Tojás osztály

Sürgőny cím: „Köztejt Budapest”

ellen megfelelő orvoslás kellene. Van ugyan egy miniszteri rendelet, amely e gyakorlat ellen állást foglal, azonban az ipartestületnek nem lehet célja és hivatása állandó feljelentésekkel, nehézkes bizonyításokkal és eljárásokkal a hatóságokat foglalkoztatnia. Tudjuk, hogy a vendéglői iparhoz hozzátartozik bizonyos kávéházi cikkek kiszolgáltatása, azonban ez külön üzletágként nem gyakorolható. Kétségtelen tehát, hogy e kérdés rendezésére szükség van.

Számtalanszor felmerült a *korcsmák tea és fekete kávé* kiszolgáltatásának kérdése, amelyet a különféle hatóságok különféleképpen értelmeztek. Az egyik megengedi, a másik tiltja. Hová jutnánk, ha mind-ezeket az eseteket sorban hatósági elbírálás alá bocsátanánk. Nézetünk szerint a koresma elsősorban italmérési üzlet, amelynek másodsorban van jogában bizonyos élelmiszereket kiszolgáltatni, azonban a tea és feketekávé nem tartozhatik ezek sorához.

Évek óta elismert és nem kifogásolt gyakorlat az, hogy a *cukrászdák* teát, feketekávé, fehérekávé, sőt egyéb tejtermékeket szolgálnak fel. Bizonyos mértékig szerzett jogokról van szó, amelyeket nehéz megtagadni és kétségbe vonni. Amikor azonban azt látjuk, hogy egyes cukrászdák valóságos kávéházakká alakulnak át, amikor a cukrászdákban kártyáznak, bridge szalonok alakulnak és a kiszolgáltattott cikkek sokszorosan felülmúlják a szorosabb értelemben vett cukrászdai forgalmat, szóvá kell tennünk ezt a kérdést és ha nem is kívánjuk ez üzletág teljes megszűnését, de a megfelelő korlátozását teljes joggal kérhetjük. Erre precedens is van a szomszéd Ausztriában, ahol a cukrászdák helyben fogvasztása bizonyos korlátozásokhoz van kötve, olyképpen, hogy a cukrászdákban felállítható asztalok és székek száma korlátozva van. Nincs tehát akadály, hogy aki cukrászdában fogvasztani akar, azt megtehesse, de a korlátozott méretek folytán nem fejlődhetik ki egy szabályszerű kávéházi üzem.

A *tejivók és tejszarnokok versenyével* már igen sokat foglalkoztunk. Rá is mutattunk azokra a mó-

dokra, amelyek szerint ezek korlátozhatók lennének.

Az utolsó, de nem a legkisebb jelentőségű versenytárs a *kávémérések* üzeme. A kávémérő ipar történeti fejlődése megmutatja, hogy ez iparág voltaképpen a kevésbé tehető néposztályok kielégítésére volt szánva. Ez iparág kezdeti stádiumában e gondolatnak megfelelően még valódi kávé sem használható, hanem csak pótkávékkal láthatta el a közönséget. Ez a helyzet az idők folyamán megváltozott és ma ott tartunk, hogy a kávémérő ipar jogosítványai a törvény szerint teljesen azonosak a kávéházi iparéval, a különbség csak az, hogy italmérési engedélyt a kávémérések nem kaphatnak. Az újabb idők folyamán azonban eljutottunk oda, hogy az italmérési engedélyek gazdasági jelentősége háttérbe szorult, viszont a kávémérések teljes mértékben átvették a kávéházak üzletkörét. Sőt ma már ott tartunk, hogy nagy, tekintélyes múltú kávéház helyiségében kávé-mérést nyitottak, amely kisebb számú és értékű terhei mellett könnyebben bírja a versenyt. Természetesen így eljutottunk oda, hogy a kávéházak közönségének a viszonyok által sújtott, leromlott fogyasztóképeségű rétege ezeket a nagy, kávéház szerű kávéméréseket keresi fel és elmarad a mi üzlethelyiségeinkből. S míg régebben ez üzemek versenyét alig éreztük, meg lévén mindkét iparágunk a maga közönsége, ma küzdenünk kell velük és igen sok kártársunk kénytelen a kávémérések áraihoz alkalmazkodni, hogy közönségét még valahogy megtartsa. Természetes, hogy a kávémérési árak mellett, a kávéházi iparral járó kötelezettségeknek megfelelni nagyon súlyos feladat. Itt is lehetne egy megoldást találni anélkül, hogy a kávémérő ipar existenciája veszélyeztetve lenne. Ha a szabályrendelet a kávéházak területi nagyságát és helyiségeinek magasságát írja elő, és kimondja, hogy kávéházat csak legalább 150 négyzetméter területű helyiségben lehet nyitni, ezt a rendelkezést oly módon lehetne a gyakorlatban alkalmazni, hogy oly helyiségben, mely ezt a méretet meghaladja, csakis kávéházi ipart szabadna folytatni, illetőleg a kávémérés terjedelme ne haladja meg a 150 négyzetmétert, vagy pedig lehetne olyan megoldást is találni, hogy a kávémérőkben felállítható asztalok és székek száma egy bizonyos maximális számhoz köttessenek.

Kétségtelen, hogy rendezést igényel a *nyilvános helyiségekben folytatható játékok* ügye. Míg régebben kártyázni, billiárdozni, sakkozni és hasonló szórakoztató játékokat folytatni csak kávéházakban szoktak, ma már ott tartunk, hogy más üzemekben többet játszanak, mint a kávéházakban. És játszanak ingyen, játéknélkül, ami oda vezetett, hogy a játék, amely valaha a kávéházak tekintélyes bevételi forrása volt, ma már nem üzletág.

Nagyiában és vázlatosan ezek azok a kérdések, amelyek iparunk fennállása érdekében mihamarabb szabályozandók és orvoslandók volnának. Azt hisszük, hogy végre elérkezett az ideje annak, hogy legalább a székesfőváros területén, ahol a helyzet a legváltóságosabb, ezek a kérdések napirendre tűzessenek és ha másképp nem, legalább a régóta vajdó szabályrendelet keretében megoldassanak.

Bízunk benne, hogy ennek az ideje a reformkorszakban be fog következni.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Aggkori biztosítás és legényláda

A régi Céhek és iparjogvédő Gildék, amilyen a régi pesti Kávéfőző Társaság volt, rendszeresen gondoskodtak esetleg elszegényedő, előregedő tagjaik megsegítéséről. Alkalmazottjaiknak — a Legényeknek — aggkori segítéséről a középkor óta az úgynevezett *Legényládák* gondoskodtak.

Igy volt ez a pesti Kávesség történetében is. Az 1700-as évek végétől kezdve 1872-ig a kávélegények Ládája jelenti azt a szociális gondoskodást, amit ma is megtaláltunk különböző erre a célra megalkotott állami szervezetekben. Ezek legtávolabbról sem az újkor vívmányai, aminek az erre vonatkozó tételes tájékozalanság hirdeti azokat, mert olyan régiek, mint az emberi civilizáció, hiszen a Buda ősiségét jelentő Aquincum 2000 évvel ezelőtti kézműves Collegiumai is társadalombiztosítási társulatok.

A Legényládák már a középkorban is autonóm szervezetek. A nevük latinul *Bursa*. Ebből lett a francia Bourse, a német Bursche, a Börse és a magyar Börzsöly, Pörsöly és Persely szó. A *Bursa* tagja minden kézműves céhbeli legény. Így volt ez a pesti kávésságnál is. Minden Játékmesterlegény, vagyis Marqueur, minden kávéfőzőlegény, vagyis Tűzilegény, minden Vendégszolga, vagyis pincér tartozott a pesti Kávétársaság legrégebben szolgáló Legényénél, az Öreglegénynél befizetni a taksa szerint kirótt, úgynevezett Hetifityinget (Wochenpfenning). Ezt az Öreglegény elhelyezte a Legényládában és tartozott azokról rendes számadást vezetni. Ellenőrei a négy *Ládatestvérek* volt. Ugy ezeket, mint az öreglegényt a legénység egyeteme autonóm módon maga választotta. A pénzeket a Legények maguk tartoztak befizetni, ha ezt nem tették, kenyéradó gazdáiknak joguk volt a heti fityinget levonni a bérükből. A *Legényszálló*, vagyis a Herberg bérét a kávé urak Ládája fizette, egyebekben azonban csak atyai, pátriárchális felügyeletet gyakoroltak a Legényláda felett, vagyis megszámlálták a pénzkezelő Öreglegényt és ellenőrizték, illő gondoskodás történik-e a beteg legényekről. A mindenkor Előljáró volt a Kávés Társaság eme szociális gondoskodásának őre. A betegeket ő utalta be a régi Városi Ispótyálya, a Szent Rókusról és Szent Rozáliáról elnevezett máig álló kórodába. Ha az ottani orvosok háziápolást engedélyeztek a beteg legény számára, akkor is az Alelőljáró, atyamester fizette ki a házi ápolási díjakat.

Szigorú taksa állapította meg a temetkezési költségeket, mert az elhalt Legényeknek is diszes, zászlós, zenés temetés járt ki. Rendkívül ér-

Franck-pótkávé és
Kathreiner-Kneipp
malátakávé

*jó forgalmat
és
tisztas hasznát
biztosít!*

dekes, hogy Kávégilde pátriárchális gondoskodása oda is kiterjedt, hogy magát a kórházat is ellenőrizte, mert a négy Ládatestvér közt egy mindennap, az Öreglegény és az Atyamester minden héten egyszer tartoztak meglátogatni a beteg legényeket.

A Legényláda tehát autonóm Testület volt, de a Gazdamesternek ellenőrzése alatt állott.

Mindezt a Kávés Ipartestület őrizetében levő régi jegyzőkönyvek joggyakorlata mutatja. A legénység tehát maga gondoskodott betegsegélyezéséről. Csak rendkívüli esetekben, így például az 1831-iki Nagy Kolera idejében, mikor a Legényláda teljesen kiürült, járult hozzá a mesterek Ládája a kórházi ápolási költségek fedezéséhez.

1864-ben ezt a joggyakorlatot összefoglalják egy új *Legényrendben*. Ez 1872-ig, a Céhek megszűnéséig maradt érvényben.

Bevilaqua Borsody B. dr. és Mazsáry B. dr.

Kártérítés üzlethelyiség felmondásáért

Üzlethelyiség felmondása miatt indított perben hozott ítéletet a Kúria, amelyet azért tartunk érdekesnek ismertetni, mert az ú. n. „kereskedelmi tulajdon“ kérdése már számos ízben felmerült az érdekeltek körében s ennek a külföldön néhol fennálló jogintézménynek hazánkban való megvalósítását több ízben, de különösen a lakásinség idején már sürgették. Az kétségtelen, hogy valamely üzlethelyiség értéke régi, megalapozott cég bérletében és a felmondás az ily cégre hátránnyal jár s az esetleg ugyanide költözött hasonló szakmabeli cégre az ily helyiség bérlete előnyt jelent, azonban a tulajdonjog túlságos korlátozását jelentené az ily bérlemények felmondásának tilalma vagy korlátozása.

A Kúria is elutasító álláspontra helyezkedik ítéletében. A Kúria P. IV. 3381/1934. sz. ítéletének indoklásából idézzük az alábbiakat:

„A megállapított és meg nem támadott tényállás szerint a felperes által az I. rendű alperestől ennek áruházában bérelt üzleti helyiségekre vonatkozó bérleti szerződés az I. rendű alperes bérbeadó szerződésszerű felmondása következtében megszűnt.

Ebből folyóan azt az esetleges kárt, amely a fel-

GLASNER EDE R-T.

udvari szállító
BUDAPEST, V.,
Lipót-körut 6.
Tel.: 11-6-26.

AZ ELŐKELŐ KÁVÉHÁZAK
péksütemény, kenyér szállítója.

Nem minden **mustár**

TIVOLI

Gyártja: **Gottlieb Konzervgyár, Budapest,**
VII., Nürnberg-u. 34. — Telefon: 96-7-02, 96-1-46.

peresre abból hárult, hogy a bérleti szerződése megszünt, a felperes és az I. rendű alperes között létrejött jogügyleti megállapodásnál fogva a felperesnek magának kell viselnie;

mert általános jogszabály, hogy aki jogával él, az ebből másra háruló kárért nem felelős, kivéve, ha nyilvánvalóan csak károsítás céljából teszi.

Vitatja ugyan a felperes azt, hogy az I. rendű alperes bérletfelmondási jogát a joggal való visszaélésként gyakorolta abból a célból, hogy a bérletet a II. rendű alperes gyermekeinek juttassa.

A jog gyakorlása azonban a joggal való visszaélésnek csak akkor minősül, ha valaki jogát minden egyéb cél és érdek nélkül kizárólag csupán azért gyakorolja, hogy ezáltal mást megkárosítson.

Ámde ezt a körülményt magának a felperesnek az az előadása cáfolja meg, miszerint a felmondásnak célja az volt, hogy a helyiséget az I. rendű alperes másnak adja bérbe.

Arról tehát, hogy az I. rendű alperes a felmondást valamely észszerű és erkölcsileg megengedett cél nélkül gyakorolta — szó sem lehet.

Bérelt helyiségeknek — akár kereskedelmi vagy ipari üzlet folytatására használt helyiségeknek — az előző bérlő bérleti jogának megszűnte után mások részére történt bérbeadása és bérbevétele ugyanis fennálló jogrendszerünk szerint sem jogszabályba, sem a jó erkölcsbe, vagy az üzleti tisztességbe nem ütközik akkor sem, ha a helyiség bérbevétele az új bérlő részére esetleg a régi bérlő kereskedelmi tevékenységéből eredő üzleti előnyt is jelentene, mert a bérlő s így a felperes is tudta és szerződésénél fogva is hozzájárult ahhoz, hogy a bérlet gyümölcse őt csak addig illeti, amíg a bérleti jogviszonya fennáll. Következésképp a bérleti szerződésnek erre a jogi tartalmára tekintettel az sem vitatható, hogy az előző bérlő üzleti tevékenységének és költségeinek esetleges előnyös hatásáért a bérbeadó vagy a következő bérlő megtérítéssel tartozik.

Helyes tehát a fellebbezési bíróságnak az a jogi álláspontja, hogy az I. rendű alperesnek bérletfelmondási joggyakorlása jogellenesnek nem tekinthető és így megfelel az anyagi jogszabályoknak a fellebbezési bíróságnak az a döntése is, amellyel a felperest — aki bérleti idejének hosszabb tartamára, az I. rendű alperes részéről történt előzetes figyelmeztetésére és a felmondási idő utólagos meghosszabbítására való tekintettel az I. rendű alperes joggyakorlásának méltánytalanságára sem hivatkozhatik — keresetével elutasította.

Az ítélet aggálytalan és indokai meggyőzők.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

Szakmai megállapodások érvénye

Örvendetes fejlődés a tisztességtelen verseny perekben ítélkező fórumok judikatúrájának, hogy azokat az eseteket, amikor a törvényes rendelkezések lézagai kihasználásával igyekeznek egyesek maguknak illetéktelen hasznot szerezni, mind szűkebb és szűkebb körre szorítják. Mindinkább előtérbe jut az a gyakorlat, amely a törvény belüli helyett, annak szellemét igyekszik érvényesíteni. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő zsűri alábbi ítélete is élénk példája ennek és biztatás arra nézve, hogy a szakmák által létesített megállapodások nem lesznek a jövőben olyanoknak tekinthetők, melyeknek fennállása és érvényesülése csak addig tart, ameddig az aláírók egyik, vagy másikának érdekébe nem ütközik.

Szószerint közöljük az alábbi döntést:

Megállapodások megszegése.

Egyes szakmák üzleti életét egységesen szabályozó megállapodásoknak a megállapodást aláíró, illetve annak tartalmát magukra nézve kötelezőnek elismerő versenytársak részéről történő megszegése, az üzleti tisztességbe és a jóerkölcsökbe ütközik, mivel a közös egyetértéssel kötött megállapodás megszegői, a megállapodást kötő másik fél üzleti tisztességére, annak a megállapodást becsületesen betartó tisztas magatartására építik fel a maguk erkölcstelen üzleti ténykedéseit. Az ily üzleti magatartást tanúsító versenytárs nem hivatkozhat arra, hogy a megállapodás aláíró mindaddig, amíg a megállapodás betartó versenytársakkal szemben, mindenkor jogosulatlan és erkölcstelen üzleti előnyt jelent.

A fenti döntés azt jelenti, hogy a megállapodás megszegőjét a zsűri olyannak minősíti, aki a verseny tisztességébe ütköző cselekményt követett el, ennek alapján pedig kártérítés követelésének van helye.

SZEGÉNYISÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

NIKOTEX-LÁDA

amelyben nincsen bőségben

NIKOTEX

SZIVAR ÉS CIGARETTA.

Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt kávéházakban
 nélkülözhetetlen

HIVATALOS RÉSZ

Budapest székesfőváros Polgármestere.

86.350—1935. VI. ü. o. szám.

Tárgy: A budapesti kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapjának újabb megállapítása.

Előszám: 64.122—1935. VI.

HATÁROZAT:

A budapesti kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapját az érdekeltség és a székesfővárosi IV. ker. adófelügyelőség kiküldöttének meghallgatásával a polgármesteri VI. ügyosztály javaslata alapján 1935. évi július hó 1-től a további intézkedésig, de legkésőbb 1935. december 31-ig a következőképpen állapítom meg:

Főpincér kereseti adóalapja hetenként:

I/A osztályú üzemben	P	80.—
I/B „ „	P	60.—
II/A „ „	P	45.—
II/B „ „	P	40.—

Felhasználó- és fizetőpincér kereseti adóalapja hetenként:

I/A osztályú üzemben	P	45.—
I/B „ „	P	34.—
II/A „ „	P	28.—
II/B „ „	P	25.—

Trafikos, kenyeres, borraivalós takarítónő kereseti adóalapja hetenként: I/A P 24.—; I/B P 23.—; II/A P 22.— és II/B P 21.—

A különleges fényűzési kávéházi vállalatoknál alkalmazott személyzet kereseti adóalapját ezen rendelkezés nem érinti, mert azok kereseti adóalapja továbbra is az I/A. osztályba sorozott szállodai és vendéglői alkalmazottak kereseti adóalapjával azonos.

A fix fizetésű alkalmazottaknál az ellátás értéke azonos az OTI által megállapított értékkel.

A kávéházak osztályozását illetően a következőket rendelem:

I/A. osztályba tartoznak: Abbazia, Alsómargitsziget, Arizona, Baross, Bellevue, Belvárosi, Ciro, Capri, Chapeau Rouge, Dunapalota, Fröhlich bar, Gellért szálloda, Gerbeaud, Hungária Nagyszálló, Moulin Rouge, Newyork, Negresco, Ostende, Palatinus Park rt. (Margitsziget), Pátria, Parisien Grill, Spolarich és Vignszínház.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR
 ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
 Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapított 1824.

I/B. osztályba tartoznak: Astoria, Balázs, Bodó, Bristol, Britannia, Bucsinzky, Carlton, Dunacorso, Edison, Elysees, Emke, Etoile, Floris, Fővárosi Pavillon, Gresham-Venezia, Hangli, Keleti, Központi, (Central), Lukácskert, Lukács rt., Meteor, Metropole, Miami, Miénk, Mignon, Modern, Országházléri, Opera, Palace, Parisette, Pannonia szálloda, Park, Rajna-park, Royal, Kis-Royal, Savoy, Simplon, Szabadság, Szeiffert, Sváblhegyi Nagyszálló, Unió, Valéria, Várkert kioszk, Zanzibar és a kávéházi jellegű tejjvők.

II/A. osztályba tartoznak: Abonyi, Andrassy, Balaton, Belvedere, Brioni, Bródy, Budavár, Budapesti Lipótvárosi Casinó, Budai Vigadó, Cairó, Casino, Club, City, Cziegler, Corvin Áruház, Csarnok, Deák, Dréher söresarnok, Délivasút, Duna, Erzsébet királyné szálló, Fácán telep, Fészek, Flórián, Forgács konyha, Gellérthegyi kioszk, Hadik, Hollandia, Japán, Jókai, Kastély, Kolozsvar, Korona Vigadó, Kosuth, Központi (Óbuda), Lánchid, Lidó, Liget (Városliget), Liget (Aréna út), Lissauer, Magyar színház, Markovits, Lipótvárosi Polgári Kaszinó, Lónyay, Múzeum, Múcsarnok, MTK pálya, Oktogon, Orfeum, Orczy, Otthon, Parlament, Palatinus, Philadelphia, Pigale, Pilvax, Pozsony, Santos, Seemann, Splendid, Sorrentó, Stefánia korzó, Stambul, Szalon, Szalay cukrászda (Ujpesti rakpart), Széchenyi, Terminus, Thököly, Tőzsde buffet, Uj Bizánc, Élelmiszer Nagvásártelep, Utazók Egyesülete, Vas, Vásárcsarnoki buffet, Westend, Zsigmond.

II/B. osztályba tartoznak: Béke, Corzó, Elevátor, Eötvös, Favorit, Fenyő, Ferdinánd, Feszty, Hazám, Helgoland, Hungária (Hungária közép körút), Hungária (Váci út), Intim, József, Központi (Kőbánya), Lenkei, Limanova, Polgári, Pápa.

Erről a polgármesteri VI. (pénzügyi) ügyosztályt, a központi adószámveteli hivatalt, a kerületi adószámveteli (forgalmi és kereseti adó) osztályokat, a budapesti kávéipartestületet (VIII. József-körút 38.), a Főpincérek Országos Egyesületét (VI. Andrassy út 51.), a Magyarországi Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak Országos Egyesületét (VII. Csengeryutca 1.), Nemzeti Munkaközpont Pincér Szakosztályát határozaton, a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóságot és a VI. kerületi adófelügyelőséget átiraton értesítem.

Budapest, 1935. június 25.

a polgármester megbízásából:

Dr. Bódy s. k.
 tanácsnok.

H I R E K

Személyi hírek. Mészáros Győző ipartestületi elnök a legközelebbi napok folyamán kezdi meg nyári szabadságát és egészsége helyreállítására a fővárosból eltávozik. — Ugyancsak e hó 19-én kezdi meg nyári szabadságát Dr. Srtuasz Vilmos ipartestületi alelnök is. Az ipartestület ügyeit elnök távollétében Gál Arnold alelnök vezeti.

Az új OTI rendeletnek a zenészek betegbiztosítási kötelezettségére vonatkozó rendelkezése csak akkor lép életbe, amikor a m. kir. Belügyminiszter úr a vonatkozó végrehajtási utasítást kiadja. Ennél fogva a hozzánk intézett kérdésekre közöljük, hogy e rendelkezés végrehajtásának módjáról annak megjelenése után fogjuk érdeklét kartársainkat értesíteni.

Új luxusszállodát akarnak építeni a Dunaparton. Egy külföldi pénzcsoport hónapok óta tárgyalásokat folytat különböző dunaparti ingatlanok tulajdonosaival, egy, a jövőben megépítendő luxusszálloda telkének megvásárlása céljából. Ipari körökben meglehetősen barátságtalanul kommentálják a hírt, miután luxusszállodára jelenleg szükség nincs.

Meghosszabbították az osztrák áruházak élelmiszer árusításának tilalmát. Az osztrák kormány május 31-én rendeletet adott ki, amellyel az áruházak részéről élelmi- és élvezeti szereknek kicsinyben való

Kantos testvérek r. t.

festő, mázó és
tapétázó iparizem

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

elárusítását tilalmazó törvény hatályát 1936 május 31-ig meghosszabbította.

Rokkant számvevő, 50 éves, v. önálló, üzletvezető 10 évig egy nagyobb üzemben. 35 éve ezen szakmában, felügyelői, gondnoki, ellenőri vagy hasonló állásért folyamodik. Munkásságomról referenciákkal rendelkezem: **Fiala, Szövetség-u. 36. fsz. 2.**

Németországban mestervizsga kötelező. Nemrég létesítették Berlinben az ú. n. Központi Szakképesítő Hivatalt, melynek rendelkezései szerint ezentúl a német birodalom területén csak olyan egyéneknek adható ki mesteri oklevél, kik az intézetnél az előírt szakvizsgát leteszik. A szakvizsgára csak azok az iparosok bocsáthatók, akik a tanoncidő kitöltése után legalább 5 évi szaktávát gyakorlatot tudnak igazolni. Kivételesen rövidebb ideig tartó önálló gyakorlat is jogosíthat a mestervizsga letételére, de viszont ezt megelőzőleg mindenkire kötelező a három hónapig tartó előkészítő tanfolyam látogatása.

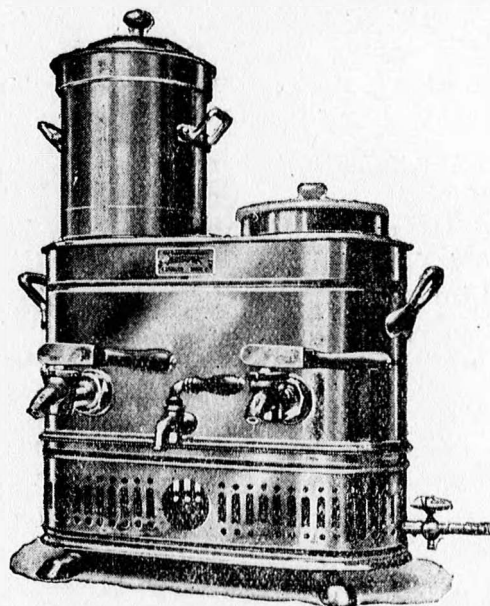
A vizsga két részből áll: elméleti és gyakorlati részből. Az elméleti vizsga anyaga a szokásos tantárgyakon kívül még a következő: üzemellenőrzés, áru-fogyasztás, adótörvények, szociális biztosítási törvények, szavatosság, zálogjog, a tisztességtelen verseny törvényei, iparendélyügylek, ezzel kapcsolatos rendeletek és törvények. Az új rendelkezések értelmében ezentúl csak azok szerződhetnek tanoncokat, akik ilyen mesterlevél birtokában vannak.

Amikor „22 kr.“ volt egy sült csirke és 5 forint büntetéssel fenytették az árszabály áthágóját. „Régi jó idők“ — sóhajt fel mélabúsan a kávéházi „főúr“ — akkor nem ankéteztek annvit, kell-e borralót adni, vagy sem, hanem túllicitálták az emberek egymást a gavallériában. Nem volt akkor sem anké, sem árszabályozás, ment minden a maga medrében. Ebből a tévhitből, sajnos, ki kell ábrándítani a múlt diésérőjét, mert hát, ha nem is tudták a régi jó világban, mi fán terem az anké, a vendéglői, kávéházi árakba beleszóltak ám — anké nélkül is. Irásos bizonyították is van rá: 1855-ből való „Étlapárszabály.“ Megsárgult, nagy gyűrt félív, amely a „Jevések“-től az „Égetett italok“-ig csupa krajcáros árakat tüntet fel. Hosszadalmas volna az egészet ideiktatni, de néhány érdekes adat mégis idekiváncozik az „Étlap-Árszabály“-ból: A „Vastag ételek“: Paprikás csirke egy egész 24 kr. Pecsényék: Vesepecsenye 10 kr. Sült csirke egy egész 22 kr. Vad-ruca egy negyed 12 kr. Rostélyos hagymával 10 kr. Tojás étkek: Rántotta 3 tojásból 4 kr. Meleg italok: Puncs tojással 24 kr. Borok: Egy butélia Ó magyaráti 9 kr. Égetett italok: Egy itte Ó Szilvórium 30 kr. A lista végén feltünteték, hogy „Egy szoba szolgálással 24 órára“ 36 kr. és „Egy szál mili gyertya“ 10 kr., míg az öntött fagygyertya csak 6 kr. Az összes felsorolt árak között egy véka zab ára a legtöbb: 1 forint és 15 kr.

Az eredeti wieni

„MUSTAPHA“

KÁVÉFORRÁZÓGÉP:

Vezérképviselőt:

Donáth Lajos

VII., Kertész ucca 42—44. Telefon: 45-8-88.

Olvassa el a „kávékezelés“-ről írt mai közlésünket!

Hattyu gőzmosó es fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezvel Legkíméletesebb mosási-rendszer.

A legolcsóbb pedig az „Istálló pénz, egy darab lótol” 2 kr. Az árszabály alján a következő sorok olvashatók: „A fentebb meghatározott árszabály *kitételeinek áthágója előbb 5, másodikban 10 forinttal* és harmadikban üzletvesztéssel fog fenyegetni”. Mindebből nemcsak az tűnik ki, hogy talán nagyobb becsülete volt régebben a rézkrajaérnak, mint ma a pengőnek, hanem szigorúan körmére néztek az árszófolónak — „kalkuláció” ide, vagy oda — bár az „árelemző bizottságnak” még híre-hamva sem volt.

Hogyan ítéljük meg a teát? A tea megítélésénél nem a szem, hanem az orr és a nyelv a mérvadó. Már a száraz tealeveleket is át kell szagolni. Ez úgy történik, hogy a teakóstoló lélekzetét, melyen beheli a teába, miáltal az megmelegedik és erős szagot fejleszt. A tea minőségi megítélésénél döntő a nedves levelek illata és külsége, tehát azoké a tealevéké, amelyek a leforrázás és a teafolyadék leöntése után a kannában visszamaradnak. A tealeveleknek illetően megvizsgálása azonban végeredményben csupán a teakóstolásnak — bizonyos körülmények között nagyon értékes — kiegészítője. A tea minőségének valóban mértékadó megítélése kizárólag a teafolyadék alapján történhetik. Ennél pedig a tea megízlése a legfontosabb. Éppenúgy, mint a kávé megítélésénél, a tea megítélése is csak különböző minták összehasonlításával adja meg a szükséges biztonságot és élességet. De emellett a tea illatát és színét se szabad elhanyagolni. Végül a tea minőségének alapos megítélése megköveteli, hogy ne csak a forró, hanem a hideg teát is megvizsgáljuk, hogy nem lesz-e tejszerűvé, ami tudvalevő a tea jó minőségének a jele.

Modern, új központi hajóállomást terveznek a Dunaparttra. Nagy léptekkel halad előre Budapest csinosítása. A részben idegenforgalmi érdekeket is szolgáló tervek között régóta kísért a korzó előtti pesti Dunapart rendezése. A Beszkárt már festeti is a villamossínek rácsát, a partfal szépítése is rövidesen aktuális lesz. Legnagyobb probléma azonban, hogy miként lehetne eltávolítani azokat a barakokat és ideiglenes épületeket, amelyek az Erzsébet-híd és Lánc-híd között akadályozzák a kilátsát, elcsúfítják a Dunapartot.

A hatóságok részéről merült fel az az ötlet, hogy a DGT és MFTR személyhajó állomásait egyesíteni kellene, aminthogy a vidéki városokban már csaknem mindenütt ugyanánál az állomásonál kötnek ki a MFTR és DGT hajói. Talán már jövőre hozzá is foghatnak a modern központi dunaparti hajóállomás megépítéséhez, amely kényelmes, csinos és jól illenék Budapest fürdőváros egyik legelőkelőbb pontjára. Ha aztán elkészül az új központi hajóállomás, a többi kikötőhelyeket lebontják, a bódékat eltávolítják, a teherhajók pedig majd a város külsőbb részein kötnek ki.

Természetes, ehhez a dunaparti rendezéshez is pénz kell. A szép terv jövője tehát attól függ, hogy lesz-e fedezet a megvalósításra.

MÁLNASZÖRP prima, utóprés mentes succusból, 65% cukortartalommal kg.-ként (10 kg-on felüli vételnél) . . . . . P. **1.48**

SZARDELLAGYÜRÜ 10 halas, kétféle minőségben, és pedig mindkettő elsőrangú áru
dobozonként . . . . . P. **-.70**
dobozonként . . . . . P. **-.79**

OLIVAOLAJ eredeti olasz, legjobb minőség 1 kg.-os dobozban . . . . . P. **2.70**

Budapesti Kávésok
Áruforgalmi Rt-nál
Budapest, VIII., József-krt 38.
Telefon: 39-2-77.

Ipari és közigazgatási hírek

Rádás, ajándékozás. A rádás (ajándékozás kérdésében a külföldi törvények, illetve törvényjavaslatok a teljes, megalkuvást nem tűrő álláspontra helyezkednek. A még oly csekély értékű és a figyelmeségek határát meg nem haladó reklámtárgyak osztogatását is tilalmazzák, ha azok a forgalomban rendes árukként szerepelnek, ha azoknak a vásárló szemében vonzó, vásárlásra ingerlő értékük van. Feltétlenül megkövetelik, hogy a rádások reklámjellege minden kétséget kizáróan kiemeltessék. A rádás nyújtásának generális tilalmát a rabatt nyújtásának fokozottabb ellenőrzésére is kiterjesztik, nehogy a törvény vagy rendelet rendelkezései bárminő irányban is megkerülhetők legyenek. Örömmel tölt el bennünket, hogy a zsűrinek a rádás, ajándékozás kérdésében, külön törvényes szabályozás hiányában elfoglalt és a bíróságok által szankcionált álláspontját és elvi meghatározásait a külföldi jogászvilág és a gyakorlati élet emberei kielégítőnek és határozottnak találták és azt törvényes intézkedésekbe foglalták.

Az állandó bírói gyakorlat szerint (legutóbb K. 1847—1934.) már a rendszeres s a megrendelt vagy átvett áru mennyiségétől, vagy értékétől függővé tett s a szokásos figyelmeségeket értékben is túlhaladó s előzetes hirdetés mellett történt ajándékozást — abban az esetben is, ha az ajándéktárgyak fajlag elütnek attól a cikktől, amelynek vételével kapcsolatban azt juttatják — a tv. I. §-ába ütköző tisztességtelen versenycselekménynek minősíti, mert „lúlmege

VIDÉKRE IS ELHELYEZKEDNE
külföldet járt, érettségizett a szakmában jártas
FIATALEMBER
csekély fizetéssel. — AJÁNLATOK: Fort László,
Budapest, II., Zsigmond ucca 18.

a megengedett üzleti verseny határán s nem fér össze az üzleti tisztességgel."

Bérbeadó szavatossága. Az anyagi jog szerint a bérbeadó köteles a bérbeadott lakást szerződésszerű használatra alkalmas állapotban a bérlőnek használatába bocsátani és gondoskodni arról, hogy a lakás a bérlet egész ideje alatt szerződésszerűen használható maradjon. Ennek megfelelően köteles a bérbeadó a bérlők közös használatára szánt helyiségeket és felszerelést, köztük a lépcsőházat is, jókarban és tisztán tartani és mindazt eltávolítani, ami a bérlőket bérletük használatában gátolná. (Kúria, P. III. 792—1931. szám.)

A vevőkör átruházása illetékköteles. A m. kir. Közigazgatási Biróság érdekes elvi döntést hozott a vevőkör átruházásának illetékkötelezettsége ügyében. A Közigazgatási Biróság mindenekelőtt megállapította, hogy a vevőkör átruházása illeték alá esik. De megváltoztatta a pénzügyi hatóságnak azt a döntését, mely szerint a vevőkör átruházása után az ingatlan forgalom példájára 5 százalék illeték fizetendő. Kimondta a Közigazgatási Biróság, hogy a vevőkör átadásáért szerződésileg kikötött összegre csak az ingó forgalmat terhelő illetéket szabad kivetni.

Milyen munkához nem kell tanszerződés? A 46267/1933 K. M. döntés szerint csomagolóhoz, széthordáshoz, takarításhoz, ami nem szakmunka, nem kell tanszerződés. De ha közben szakmunkára is fogják a fiatalokat, akkor már kihágás.

Bérleszállítás után is jogos lehet a felmondás. A megvezetéssel történt fizetéscsökkenés és az azt rövid időn belül követő felmondás, joggal való visszaélésnek csak akkor volna minősíthető, ha az minden jogos érdek és cél nélkül egyedül az alkalmazott munkás megkárosítása végett történt volna. (Kúria, 5069/1932.)

Szolgáltatból elbocsátás. A rögtön elbocsátható alkalmazottnak is ki kell adni a megszügyelt fizetését, ha nincs tartozása. (Kúria, 1029/1931.)

Üzletek felmondása. Budapesten üzlethelyiségekre nézve 1200 aranykoronáig a felmondás negyedéves, azontúl féléves. Lakásokra vonatkozóan a felmondás 2000 aranykoronáig negyedéves, azontúl féléves. Egy aranykoronát 1 pengő 16 fillérrel kell számítani.

Ha az áru hibás, rögtön visszadandó. Ha a vevő a rendelkezésre bocsátással elkésett, az ügylettől el nem állhat, hanem az áru hiányai miatt csak árleszállítást követelhet. (Kúria, 1987/1932.)

Kártérítés munkakönyvért. Az ipartestület a munkakönyvmásolat kiadását emtagadta. Ha a munkás emiatt nem fellebbezett, akkor nem követelhet kártérítést. (Bp. Tábla, 8812/1933.)

Egyesületi multság nem vállalkozás. Valamely társadalmi egyesület részéről csupán tagjai, családtagjaik és meghívott vendégek részére rendezett, nem nyilvános jellegű kerti multság nem vállalkozás. (Bp. Tábla, 9043/1933.)

Újabb és második bírói házbérmérséklés. Egy fővárosi nagyszálloda bérosszegét a bíróság már 1926-ban mérsékelte. A szálloda 1932-ben újabb bírói bérmérséklést kért gazdasági lehetetlenülés címén. A Kúria most kimondotta, hogy a szálloda béértéke 1926 óta újból és pedig 30 százalékkal csökkent. Alapul vette a kir. Kúria két testületünk, és pedig a vendéglősök és kávéosok ipartestületének véleményét.

Mikor jár piszkos hirdetésért kártérítés? A Kúria nem ítelt meg vagyoni és erkölcsi kárt a versenyt sértő hirdetésért, mert az anyagi kárt a panaszos nem tudta bizonyítani, a megbántott üzlet erkölcsi értékét pedig a hirdetés nem csökkentette. (530—35.)

Az asszony az üzletet csak ténylegesen bejegyzett neve alatt vezetheti. Ezt mondta ki a Kúria egy piszkos versenyperben, ahol a tényállás az volt, hogy a bejegyzett cég F. K.-né volt és az asszony mégis előbbi, elhalt férje nevét is használta az üzleti életben.

Jár-e díjazás rokoni munkáért. A Kúria 3359—1934. sz. ítélete szerint jár. Az asszony és az ura, az apa, illetve az após házában 12 éven keresztül dolgozott, teljes ellátást és zsebpénzt kapott. Díjazást csak távozásuk után kértek. Ezt rögtön kellett volna követelniük.

A megbánás nem mindig mentés. Piszkos versenynek számító körlevélről volt szó. Az alperes ennek terjesztését még a perlés előtt abbahagyta. A Kúria 438/1935. sz. a. mégis marasztal, mert az ismétlés veszélye nem látszik kizártnak.

„Hitványság“ szó rágalmozás. Egy vidéki egyesület korábbi zárórát határozott a közgyűlésen. Egyik tag a másiktól azt állította, hogy ennek a határozatnak megszegése hitványság. Két alsófokon és a Kúrián is rágalmozás vétségében mondták ki bűnösnek. (1021/1930.)

Az egyházi adó levonása a jövedelemből. A jövedelemadó megállapításánál, amennyiben az adózó számszerű jövedelemadó vallomást adott és abban az előző évben fizetett adók levonását kérte, kérheti az

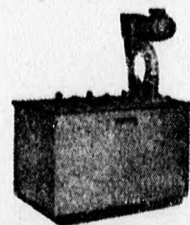
Alapított: 1885.

HENNEFELD
Jégszekrénygyár

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagylalkészítógépek és konzervátorok.

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM.

TELEFON: 11-4-29.

Új és használt kávéházi es vendéglői berendezési tárgyak vétele és eladása.

A PROMETHEUS KAVEGÉP GYÁRTMÁNYOK vezérképviselője.

Fried Zsigmond és Fia
Király-utca 44. telefon: 29-1-34

egyházi adónak levonását is. A levonásnál nem jelent különbséget, hogy az egyházi adót a jövedelemadó alapján, vagy pedig külön adótételben vetették ki. Az egynazi adóval egyidejűleg levonhatók meg a rendkívüli egyházi adó és a felekezeti iskolai adó is.

Az ipartestületi önkéntes tagok jogai. Az új ipartörvény módot ad arra, hogy azok az iparosok, akik iparuk üzését önként felhagyták, beléphetnek, illetőleg bent maradhatnak az ipartestületben, mint önkéntes tag.

Az önkéntes tagok jogait most dr. Fabinyi Fiamér kereskedelemügyi miniszter rendeletben szabályozta. Miután a törvény csakis a cselekvő választójogot biztosítja az önkéntes tagok számára, a szenvedőt nem, tehát az ilyen önkéntes tagokat megilleti a rendes tagokra vonatkozó minden egyéb jog, tehát úgy a szavazási, mint a tanácskozási jog, valamint az indítványozási jog is. A rendkívüli ipartestületi közgyűlés összehívását kérő íven aláírásaik érvényesek. Azonban a törvény 11. §-a második bekezdésének rendelkezéseit (a gyámság alá kerültek, a csőd alatt állók, aki büntető ítélet hatálya alatt van, stb.) az önkéntes tagokra is alkalmazni kell. Az önkéntes tagok tagságának megszüntetéséről (tagdíj nemfizetés, hátralék esetén) az előjáróság feladata intézkedni, mert ha az önkéntes tag egyszer megszűnt az ipartestület tagja lenni, akkor ilyen minőségben újból nem léphet be az ipartestületi tagok sorába.

Iparos és iparossegéd jelleg. Az 1884:XVII. tc. azt, hogy iparos alatt kit kelljen érteni, nem határozza ugyan meg, de intézkedéseiből, különösen pedig 1. §-ából kétségtelen, hogy a törvény iparosnak csak azt a természeti vagy jogi személyt tekinti, aki valamely iparágat önállóan gyakorol, amihez képest iparossegéd az, aki az iparosnál, mint munkaadónál az iparüzlethez tartozó munkára (id. tc. 89. §-a és 92. §-a) a közte és az iparos között létrejött egyezkedéshez képest akként vállalkozik, hogy akár testi, akár szellemi egész tevékenységét, vagy legalább annak bizonyos munkaidőhöz kötött részét állandóan a munkaadóiparos javára köti le.

Az id. tc. 17. §-a szerint valamely iparüzletnek közösen folytatása végett több iparos egyesülhet s az ekként létesülő egyesülés ipart folytathat, azonban az iparosoknak akár határozott, akár határozatlan időtartamra szóló egyesülése iparosnak csak akkor és csak annyiban tekinthető, ha és amennyiben az egyesülés iparüzés céljából történt. Az iparüzletnek a gyakorlásával, a folytatásával velejár az ipari munkák díjának akár általánosságban, akár egyes esetenként meghatározása. Ebből kifolyólag az, akit akár egyes iparos, akár közösen erre a célra egyesült több iparos akként alkalmaz, hogy az alkalmazott a most említett munkakör betöltése céljából az egyesült iparosok mint munkaadók javára egész tevékenységét, vagy legalább annak bizonyos munkaidőhöz kötött részét leköti, iparossegéd. (M. kir. Hatásköri Bíróság 8—1914. Hb.)

Az 1935. évi legújabb
1500., 2600., 14.000. típusú

NATIONAL ELLENŐRZŐPÉNZTÁRAK

Előnyök:

1. Fokozott védelem, hibák, tévedések, kiserítés, veszteségek ellen.
2. Statisztikai adatszolgáltatás.
3. Napi leszámolás és ellenőrzés megkönnyítése.
4. Modern, dekoratív felépítés.

Kérjen díjtalan bemutatást!

Bármilyen ellenőrzési szakkérdésben a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésre.

NATIONAL REGISZTRÁLÓ PÉNZTÁRAK

Terjesztési Vállalata Rt.

Budapest, IV., Szarka-u. 4. — Telefon: 82-5-10.

Ipartestület meghallgatása képesítéshez kötött iparra iparjogosítvány kiadása ügyében. Az elsőfokú iparhatóság nem kötelezhető arra, hogy addig is, míg a működése területén levő községekre nézve ipartestület nem alakítatik, a képesítéshez kötött iparok gyakorlására szóló iparjogosítvány kiadására irányuló kérelmeket véleményadás végett a kereskedelmi és iparkamarával közölje. Az 1922:XII. ic. 41. §-a értelmében ugyanis az iparhatóság csupán az üzlet helyére illetékes ipartestületet köteles értesíteni képesítéshez kötött iparra szóló iparjogosítvány kiállítását előző avégből, hogy az ipartestület a szakképzettség igazolására vonatkozó iratokat az iparhatóságnál kiküldöttje útján 15 nap alatt megtekinthesse és ezen időn belül a szakképzettségre nézve véleményét nyilváníthassa, — ellenben az idézett törvénycikk nem rendelkezik oly értelemben, hogy az iparhatóságok rendelettel arra legyenek kötelezhetőek, miszerint illetékes ipartestület hiányában a szóbanforgó iparjogosítvány kiadása előtt az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményét kérjék ki. (91,526—1924. K. M.)

Az ipari üzem egy évi szünetelése után az iparigazolványt be kell vonni. Az 1929:XII. tc. 72. §-a szerint, aki iparát egy éven át egyfolytában nem üzi, azt csak újabb iparendegély alapján folytathatja. Ebben a törvényszakaszban nincs olyan rendelkezés, amely az iparhatóság köteleességévé tenné az iparigazolványt az ipar egy évet meghaladó időn át szüneteltetése miatt való hatálytalannak nyilvánítását és bevonását. A kereskedelemügyi miniszter azonban 95,386/1926. K. M. számú elvi jelentőségű határozatában kiemelte, hogy ha az iparos ipara ideiglenes szüneteltetését az iparhatóságnak bejelenti, az iparhatóság feladata a bejelentést nyilvántartani és amennyiben a

Megjelent

az 1935/6-évi

KÁVÉSOK ÉVKÖNYVE

Közli az összes magyarországi kávéások névsorát és címét.

Ara 3.- pengő

Kapható kiadóhivatalunkban.

szüneteltetés egy évnél huzamosabb időre nyulna és annak az iparlajstromból való törlését foganatosítani és erről az érdekelteket értesíteni.

Romániában a tanonenak is szabadság jár évenként. A Temesvárott megjelenő Sütőiparosok Lapjában olvassuk a következőket: Az aradi munkabíróság 67.935 számú elvi döntése egy munkaadót a munkatörvény 27-ik szakasza alapján a tanonctartási jog megvonásával büntetett, mert tanoncának évenként járó minimális 15 nap szabadságot ki nem adta. Az idézett szakasz ugyanis kimondja, hogy: a tanonctartó mester, aki a munkatörvényben szereplő rendelkezéseket nem tartja be, eltiltható tanoncok tartásától. A munkatörvény 14-ik szakasza különben így szól: A munkaadó köteles a tanoncoknak évi 15 nap szabadságot engedélyezni a vasárnap és a törvényes munkaszüneti napokon kívül. Az 51-ik szakasz kimondja, hogy ha a tanonenak fizetése is volt, úgy a havi munkadíjának kétszerese fizetendő a nem engedélyezett szabadság kártérítéséül.

Vendéglősipar jogosulatlan gyakorlása a hentes és mészárosmester részéről. A Kihágási Tanács a másodfokú felmentő ítélet megváltoztatásával 968/1935. kih. szám alatt hozott ítéletével a hentes és mészárosmester terheltet bűnösnek mondotta ki a vendéglősipar jogosulatlan gyakorlásával elkövetett kihágásban és ezért őt az 1922.XII. tc. 127. §-a alapján elzárás és pénzbüntetéssel sújtotta a következő megokolással:

„A Kihágási Tanács a II. fokú ítéletet felülbírálat alá vette, mert a másodfokú rendőri büntető bíróság jogszabálysértést követett el azáltal, hogy a terheltet a kihágás vádja és jogkövetkezményei alól feimentette, holott terhelt azon cselekménye, hogy rántott húst és májat készített és azt üzletében árusította, a rendelkező részben leírt kihágás tényálladékat kimeríti.

Rántott hús és rántott máj ugyanis a húsból, illetve májból csak idegen anyagok (tojás, morzsa, stb.) hozzáadása után állítható elő, így azoknak készítésével és eladásával elsősorban a vendéglősök, másodsorban a kifőzőiparosok foglalkozhatnak, — a mészáros- és hentesiparosok azonban nem.“

Az ipari termelés körébe tartozó munkák nem jelentenek tisztviselői tevékenységet. A Kúria P. II.

Chrómoztassa, nickeleztesse felszerelését

NEMES EDE chromozó vállalatánál,
Budapest, VI., Nagymező ucca 45.
Telefon: 18-9-80.

2993—1934. számú ítéletével érdekesen világít rá az alkalmaztatás minőségi különbségére. A perben a felperes asztalos azt állította, hogy az alperes bútorgyárában a munkások és a munka kivételének felügyeletét és ellenőrzését végezte, műhelyrajzokat készített és a költségvetések elkészítésében is közreműködött. Ezen az alapon nem iparossegédi, hanem kereskedelmi alkalmazotti felmondási időre jelentett be igényt. A Kúria elutasította keresetével a következő megokolással: Az ipari vállalatnak csak azok az alkalmazottai tekinthetők tisztviselőknak, akik az üzletvitel körül főként szellemi irányító vagy ellenőrző tevékenységet fejtenek ki. Magának az ipari termelésnek körébe tartozó munkák nem tartoznak a tisztviselői tevékenység körébe.

A járdára festett hirdetéssel elkövetett tisztességtelen verseny. Egy fővárosi tisztítószergyár reklámhirdetését a főváros egész területén a gyalogjáró aszfaltra festette. A munkások, akik ezt a reklámhirdetés festését végezték, rápingálták a reklámot egy hasonló cikkeket árusító cég üzletének bejárata előtt az aszfaltra. E cég tulajdonosa tiltakozott ez ellen, még pedig azzal az indokolással, hogy az ő üzletében a reklamirozott tisztítószert nem kapható, tehát az ő küszöbe előtt ilyen hirdetést ne helyezzenek el. Mivel a tiltakozásnak nem volt fogantója, ez tisztességtelen verseny címén pert indított a város alperes ellen. Ebben az ügyben végső fokon a királyi Kúria is megállapította az alperes rovására a tisztességtelen verseny fennforgását. A Kúria végítéletének indokolása hangsúlyozza, hogy a hirdetésnek a kérelmezett módon való elhelyezése az átlagos figyelem mellett annak a hitnek felkeltésére lehet alkalmas, hogy e hirdetés a cég tudtával és hozzájárulásával került üzletének ajtaja elé. Azok a vevők tehát, akik e hirdetésnek elhelyezésétől megtevesztve a hirdetett árut a felperes üzletében keresték és ott nem kapták meg, jogosan lehettek abban a hitben, hogy ez vevők szerzése végett raktárán nem tartott áru hirdetésével tisztességtelen üzleti versenyt folytat.

KÁVÉHÁZI PARKETTA

SZABÓKY GYÖRGY IX., Üllői-út 73. T. 37-4-03.

Saját érdekében kérjen árajánlatot a kávéházak legrégebb és legmegbízhatóbb parketta és padlózási vállalatától.

Kávéházak

és lakások piszkos plafonját és falát néhány óra alatt különleges eljárással újjávarázsoljuk. Díjtalan. bemutatás. Szakszerű lakástakarítás. **MEZEY** vacuum ciánozó és lakáskarbantartó vállalat
Budapest, Csengery ucca 51. — Telefon: 13-0-95.

Cianozás

garanciával vidékre is versenyképes áron. Vegyészmérnöki vezetés.
MEZEY vacuum cianozó és lakáskarbantartó vállalat,
 BUDAPEST, CSENGERY UCCA 51. — TELEFON: 13-0-95.

Mennyezet- és falradirozás által sokkal gyorsabban és közel 75% költségmegtakarítással végezhető a dohányfüst által megfeketedett kávéházi mennyezetek és falak újratisztítását, mintha festetnénk azokat. Ennek dacára a falradirozásnak még alig akad híve ipartársaink körében, talán azért, mert még nem igen próbálták ki és, mint minden újítást, eleinte ezt is bizonyos averzióval fogadják az emberek. A festés fölött nagy előnye a radirozásnak az, hogy nem követel meg üzemszünetet, végezhető megszakításokkal, a késő délelőtti órákban, mikor kicsi a vendégforgalom, szemetet nem okoz, eredményessége pedig egyenesen meglepő. A radirozó eljárással nemcsak festett falfelületet, hanem stukkó-mennyezet, tapétafal, sőt ducco-fényezéses faanyag is egyformán, tökéletesen tisztítható, úgyhogy észre sem lehet venni az új festésű vagy radirozással tisztított falak közötti különbséget. A falradirozás végzésére ajánljuk kartársainknak a jó hírű **Mezey Vacuum** vállalatot (VI. Csengery-u. 51.), mely információink szerint kifogástalanul és igen olcsón végzi a mennyezet és faltisztításokat.

A kávékezelésről. Múlt hó 15-iki számunkban irtunk a kávéőrlés főbb szempontjairól. Rámutatunk arra, hogy a legjelentősebbek a kávé aromájának maradéktalan megtartása és az elérhető megtakarítások. A kávékivonat elkészítésénél ugyanezek a szempontok irányadók. A cél minél jobb kivonatot nyerni, minél kevesebb költséggel. Azok, akik különböző módokat kipróbáltak már, tudják, hogy fenti szempontok figyelembevételével egyike a legjobb módszereknek a **kávéforrázás**. Előnye, hogy a főzéssel szemben a kivonatalás ideje nem huzamos, erőteljesen választja ki azonnal az értékes anyagokat anélkül, hogy a csersavat is kivonná. A már közismert «Mustapha» kávéforrázógépet hengerébe például elhelyezzük a hideg és lehetőleg légmentesen tartott őrletet, leforrázzuk a 100 C fokú vízzel, ami által az őrletből a szűrőpapíron keresztül a kávé nemes anyagai a legrövidebb idő alatt kivonódnak. Főlegesen azt talán kihangsúlyozni, hogy

FRANÇOIS PEZSGŐ

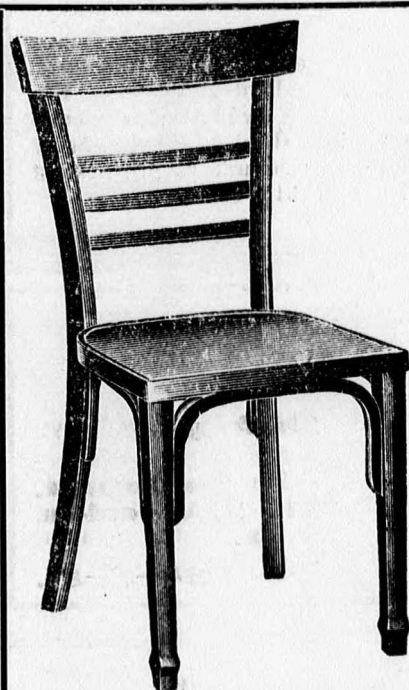
mit jelent ez az aroma szempontjából a főzéssel szemben, ahol hosszú ideig erős párolgásnak van kitéve az őrlet és a csersav kiszivárgásának is bőséges idő jut. A megtakarítás szempontját is sikerrel szolgálja a «Mustapha» kávéforrázó-gép. Rendkívül elmés szerkezettel ugyanis a vízforraló gépezet *autoamlice* a kívánt hőfokon tartja a forralóvizet, így nem kell a gázt felesleges hevítésekre felhasználnunk. Amikor ugyanis a 100 C hőfok eléértett, a gázláng a hő fokától elalszik, csupán az alapgyújtóláng marad égve. Amikor ilyen módon a víz egy-két fokkal lehűlt, a változó hőfoknak megfelelően a gázláng újból égni kezd minden különös beavatkozás nélkül. Tehát feltétlenül csak annyi gázt használunk fel, amennyi a kívánt hőnek a pontos működését, amint időről-időre elalszik és meggyullad, állandóan 100 fok körül tartva a forrázásra szánt vízmennyiséget.

A «Mustapha» gépet a magyarországi vezérképviselő **Donáth Lajos** bárki kívánságára készséggel és kötelezettség nélkül mutatja be.

Jégrendelésnél kartársaink forduljanak teljes bizalommal a **HUNGÁRIA Jéggyárhoz**, Budapest, VI. Forgách-utca 16. — Telefon: 91-0-71.

A **parkettázás** kimondottan bizalmi munka. Tartós, megbízható, kifogástalan munkát igényel a padlózás, különben nagyon drága költséget jelent ez a kávé részére. A mai viszonyok között ez fokozottabban lényeges szempont. Éppen ezért **Szabóky György parkettavállalkozó**, akit szakmánk évtizedek óta ismer, most rendkívül olcsó árak mellett indít akciót a kávéházak részére, változatlanul prima munkát szolgáltatva. A kartársak figyelmét felhívjuk erre az akcióra és kérjük a felmerülő munkálatoknál kérjék be **Szabóky György** előnyajánlatát. (IX. Üllői ut 73. — Telefon: 37-4-03.)

Újítás a fagylaltgyártás és hűtés terén. Az Erzsébet körút 27. szám alatti **Klein-féle eukraszüzemben** látható működésben a legújabb **Hennefeld** fagylaltkészítő és konzerváló-gép. Elektromos, automatikus üzemművel, ez a csodálatos készülék minden kézierő igénybevétele nélkül termel naponta 300 literen felüli mennyiségű fagylaltot, továbbá 16 különböző szelencében, melyeknek őrletartalma egyenként 25 liter, hűti a kész fagylaltot. — A készüléknek ez a sokoldalúsága tetemes megtakarítást jelent az üzemtulajdonos részére, miért is melegen ajánljuk kartársainknak, hogy tekintsék meg üzemből. Érdeklődőknek szívesen szolgál kimerítő felvilágosítással és árajánlattal a **Hennefeld jégsekreánygyár rt.**, Budapest, VI. Ó-u. 6.

Szék- és Faárugyár Rt.

Új modern típus

Saját érdekében kérjen
áránjat!

Bpest, Kőbányai-ut 41-a
Telefon: 34-6-43.

Kristály ásványos forrásvíz, csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

HOLLENZER művészi fényképész

Bpest, I., Horthy Miklós-ut 1. (Gellért szálló mellett)
Alapított 1899. Telefon: 58-6-61.

A cég többszörösen kitüntetve, 1925-ben legfelsőbb elismerésben részesült.

Előkelő és művészi felvételek a műteremben vagy otthonában reggel 9-től este 8-ig, vasár- és ünnepnapon is. Esküvőkre és ünnepélyekre kívánatra házhoz megyünk. Bérlet fényképek legolcsóbb áron készülnek. A lapra hivatkozók 10% kedvezményben részesülnek.

Tartós hullám
új eljárással csak

ECKERT-nél

VIII., Múzeum-
körut **10.**
Telefon: 34-5-29.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzeme, Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körut sarok.) Telefon: 37-8-69

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

Abbáziában meleg tengeri gyógyfürdők a „RESIDENZ“

penzióban mind a négy emeleten kaphatók. Idősebb uraknak és hölgyeknek, szívbetegeknek, asztmásoknak és elmeszesedésből eredő betegségeknek nagyon fontos, hogy a Residenz nem fekszik magaslaton. Óriási előnye még, hogy az összes előírt diéták pontosan betarthatók. Kitűnő konyha. A Residenzben minden kényelem és az összes modern komfort megtalálható, folyó meleg és hideg víz a szobákban. Lift, központi vízfűtés, 22 fokos meleg, tengerre néző napos, loggiás és erkélyes szobák kényelmes ágyakkal. A Residenz egészen a tengerparton fekszik és nem a tengerparttal szemben. **Első kategória.** Feltűnő olcsó penzióárak. — Lira felesleges. Bővebb információt nyújt Erényi Béla gyógyszerész személyesen reggel fél 9-től este fél 7-ig (Diana-patika, Károly király út 5.). Minden levélre válaszolunk és prospektust küldünk. Telefon: 31-6-19.

Az
eredeti

SIDOL

fém-,
ablak-
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götzl Lipót „SIDOL“ vegyitermékek gyára R. T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 14-0-44. és 18-4-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába legolcsóbban **Édes és Decsynél** vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás, javítás, legolcsóbban. Akácfa ucca 13. Telefon: 44-2-24.

Kedvezményes ajándék lapunk t. olvasóinak

Diskay

**Fotó-szépségverseny
Művészet barátok!!**

sok értékes nyeremény és jutalom! melyet az alanti cég készít.

1 felvételtől kidolgozva 1 nagy szalón festett fotó 18x24 cm. nagyságban színes kék, vagy barna színben, vagy akvarel kivitelben. Ez az árcsoport nagy családi képekre is érvényes. Utlevél és igazolványképek azonnal készülnek 40 fillérért! 6 darab rendelésnél. — Részvételi díj pengő 10.70 helyett lapunk olvasóinak csak pengő 5.70.

Nyári fióktermünk a **Margitszigeten. Kérem aeimre ügyelni!**

„Diskay“ védjegyjű művészi fotót a név garantálja **Budapest, VII., Rákóczi-ut 18 sz.** (lift díjtalan)
Telefon: 34-8-81.

CELLULOID AJTÓVÉDŐ megvéd
kopástól, piszoktól! Minden színben és formában készül.

Huzat ellen CELLOFIX ajtóra
ablakra.

Higiénia Celluloidipar, Hold-utca 5. TELEFON: 15-9-16.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.